

SPLOŠNA MATURA IZ PREDMETA PSIHOLOGIJA V LETU 2019

Poročilo DPK SM za psihologijo

Vsebina

1	Struktura kandidatov	2
1.1	Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih	3
1.2	Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije – primerjava po letih.....	4
1.3	Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2019.....	6
2	Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2019....	7
2.1	Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah.....	7
2.2	Meje med ocenami.....	9
2.3	Porazdelitev dosežkov po ocenah	10
3	Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2019.....	12
4	Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM	14
4.1	Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita	14
4.2	Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita	15
4.3	Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih.....	15
4.4	Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov	20
4.5	Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah.....	21
5	Zunanje ocenjevanje in ugovori.....	23
5.1	Zunanje ocenjevanje	23
5.2	Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene.....	24
6	Povzetek.....	25
6.1	Ocena uspeha kandidatov	25
6.2	Ocena kakovosti izpitnih pol.....	25
6.3	Druge ugotovitve	26

Avtorici:

Božena Veber Rasiewicz, glavna ocenjevalka za psihologijo

dr. Melita Puklek Levpušček, predsednica DPK SM za psihologijo

Poročilo je potrdila DPK SM za psihologijo na svoji 12. redni seji 4. 10. 2019.

Ljubljana, november 2019

1 Struktura kandidatov

Statistične podatke za kandidate, ki so se udeležili **spomladanskega izpitnega roka splošne mature**, prikazujemo ločeno glede na njihovo strukturo:

a) **referenčno skupino SM** predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in kandidatov poklicne mature). Na dosežkih te skupine se postavljajo tudi meje med ocenami.

Okrajšava: ref. skup. SM;

b) **kandidate SM** (ref. skup. SM + ostali SM) predstavljajo tisti, ki opravljajo splošno matura (brez kandidatov poklicne mature, ki opravljajo posamezni izpit splošne mature). To so:

- referenčna skupina SM (redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno matura) in
- **ostali SM**, to so:
 - kandidati z maturitetnim tečajem,
 - 21-letniki,
 - odrasli,
 - kandidati, ki popravljajo eno ali dve negativni oceni,
 - kandidati, ki opravljajo SM ponovno v celoti,
 - kandidati, ki opravljajo SM v dveh delih, in
 - kandidati, ki izboljšujejo oceno.

Okrajšava: kandidati SM;

c) **kandidate PM** predstavljajo tisti, ki ob poklicni maturi (štirje predmeti) dodatno opravljajo posamezni izpit iz predmeta SM.

Okrajšava: kandidati PM.

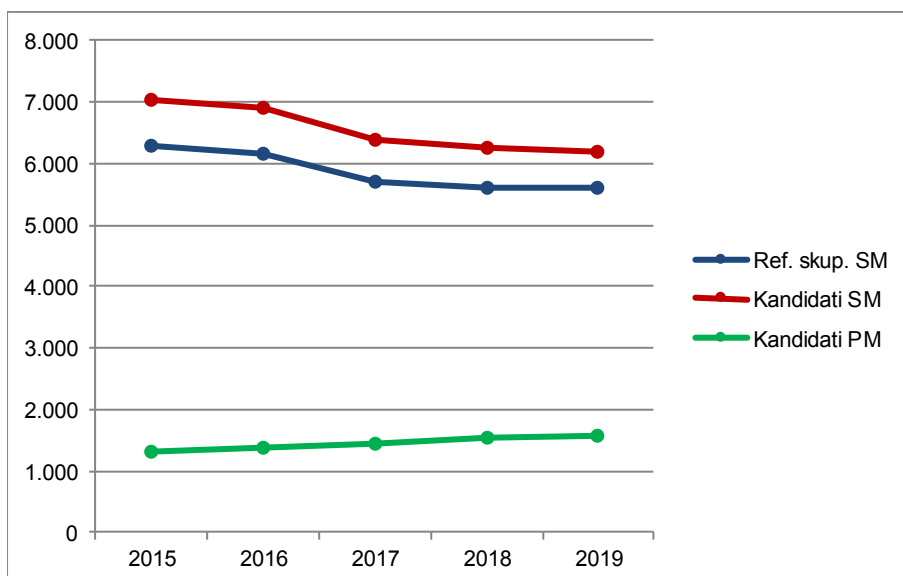
1.1 Struktura kandidatov pri splošni maturi – primerjava po letih

Preglednica 1.1.1 in slika 1.1.1 prikazujeta primerjavo števila udeleženih kandidatov v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2015 do 2019. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2015–2019

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2015	6.283	7.033	1.317
2016	6.145	6.899	1.373
2017	5.699	6.379	1.429
2018	5.589	6.255	1.544
2019	5.600	6.185	1.560

Slika 1.1.1: Udeleženi kandidati pri SM po strukturi – spomladanski izpitni roki 2015–2019

Vir: Državni izpitni center, 2019

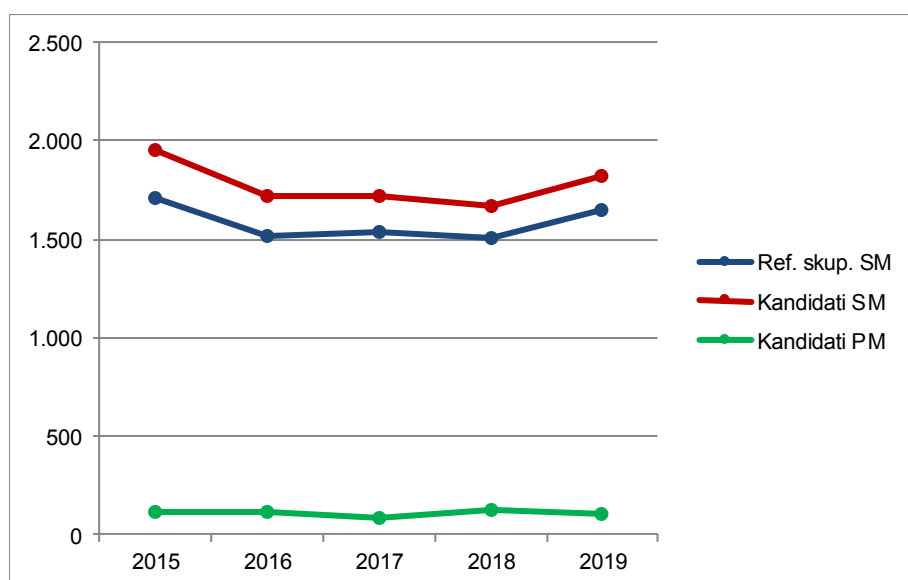
1.2 Struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije – primerjava po letih

Preglednica 1.2.1 in slika 1.2.1 prikazujeta primerjavo števila kandidatov, ki so opravljali psihologijo v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2015 do 2019. Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2015–2019

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2015	1.715	1.958	112
2016	1.522	1.721	112
2017	1.541	1.719	82
2018	1.508	1.669	126
2019	1.649	1.825	107

Slika 1.2.1: Udeleženi kandidati pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2015–2019

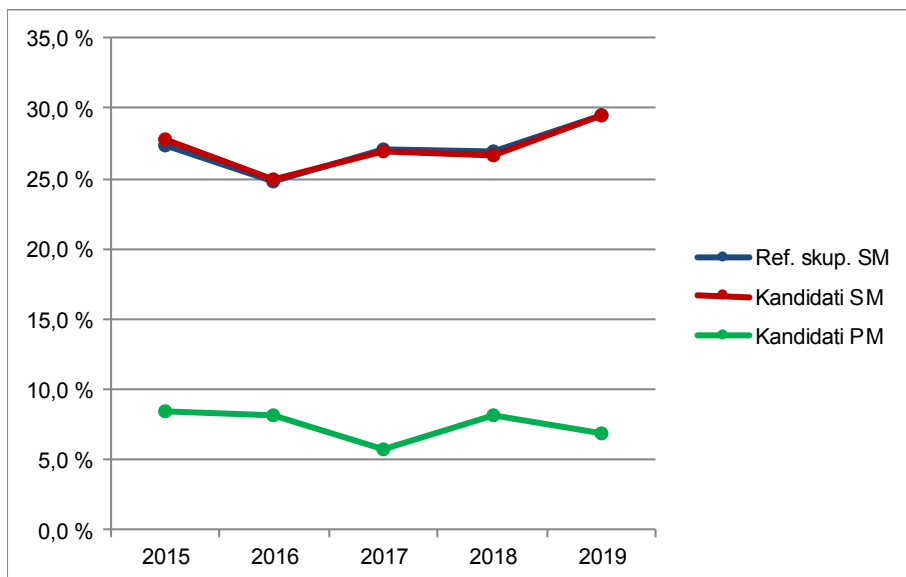
Vir: Državni izpitni center, 2019

Preglednica 1.2.2 in slika 1.2.2 prikazujeta primerjavo deleža kandidatov, ki so opravljali psihologijo (preglednica 1.2.1), glede na udeležene kandidate v spomladanskem izpitnem roku splošne mature v letih od 2015 do 2019 (preglednica 1.1.1). Primerjave so prikazane ločeno po strukturi kandidatov.

Preglednica 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2015–2019

Leto	Ref. skup. SM	Kandidati SM	Kandidati PM
2015	27,3 %	27,8 %	8,5 %
2016	24,8 %	24,9 %	8,2 %
2017	27,0 %	26,9 %	5,7 %
2018	27,0 %	26,7 %	8,2 %
2019	29,4 %	29,5 %	6,9 %

Slika 1.2.2: Delež udeleženih kandidatov pri izpitu SM iz psihologije po strukturi – spomladanski izpitni roki 2015–2019

Vir: Državni izpitni center, 2019

1.3 Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2019

Preglednica 1.3.1 in slika 1.3.1 prikazujeta število in delež kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2019. Podatki so prikazani po strukturi kandidatov. (Redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo in predstavljajo referenčno skupino SM, so dodatno razdeljeni tudi na izobraževalne programe.)

Preglednica 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2019

	Število	Delež
Splošna gimnazija	1.412	73,1 %
Klasična gimnazija	86	4,5 %
Gimnazija	1.498	77,5 %
Tehniška gimnazija	28	1,4 %
Ekonomska gimnazija	51	2,6 %
Umetniška gimnazija	72	3,7 %
Strokovna gimnazija	151	7,8 %
Ref. skup. SM	1.649	85,4 %
Ostali SM	176	9,1 %
Kandidati SM	1.825	94,5 %
Kandidati PM	107	5,5 %

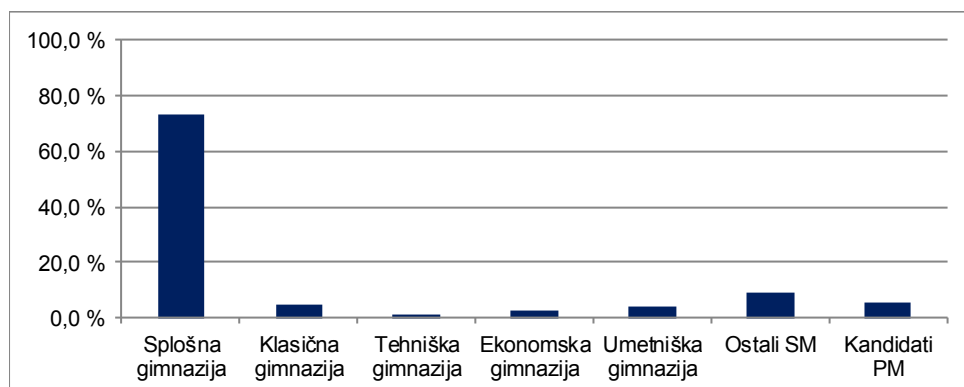
gimnazija = splošna gimnazija + klasična gimnazija

strokovna gimnazija = tehniška gimnazija + ekonomska gimnazija + umetniška gimnazija

ref. skup. SM = gimnazija + strokovna gimnazija

kandidati SM = ref. skup. SM + ostali SM

Slika 1.3.1: Podrobnejša struktura kandidatov pri izpitu SM iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2019

Vir: Državni izpitni center, 2019

2 Analiza dosežkov pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2019

2.1 Porazdelitev dosežkov po odstotnih točkah

Preglednica 2.1.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah pri psihologiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2019 v posamezne razrede/intervale, ki obsegajo pet odstotnih točk (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.1.2 in slika 2.1.1 pa delež kandidatov, ki so dosegli manj odstotnih točk od zgornje meje razreda (tj. relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

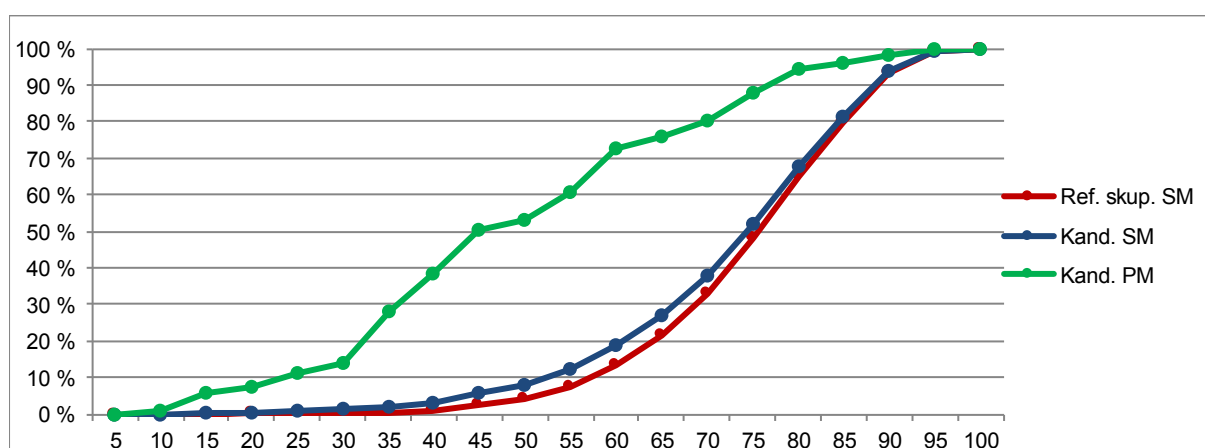
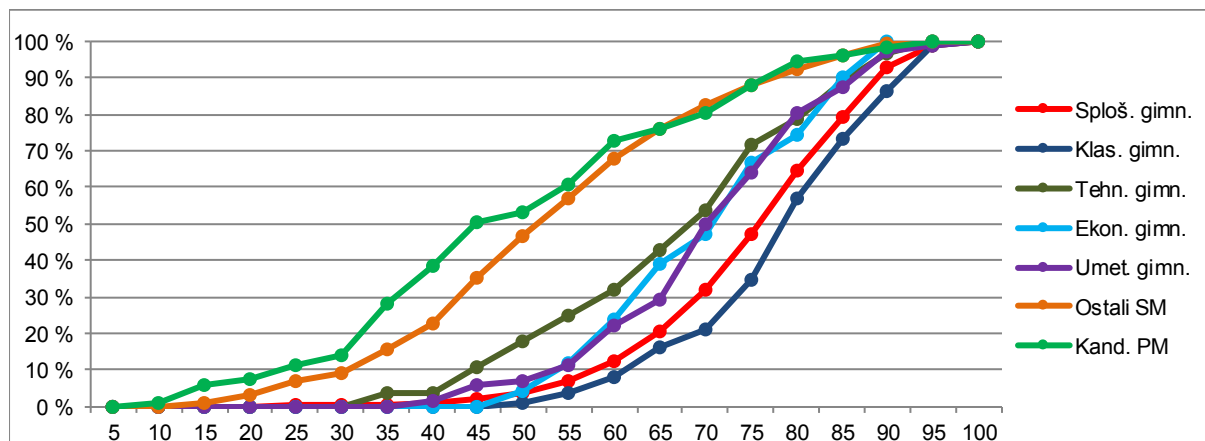
Preglednica 2.1.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekonom. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
0-5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
6-10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
11-15	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	5
16-20	1	0	1	0	0	0	0	1	4	3	2
21-25	1	0	1	0	0	0	0	1	8	7	4
26-30	3	0	3	0	0	0	0	3	7	4	3
31-35	1	0	1	1	0	0	1	2	13	11	15
36-40	7	0	7	0	0	1	1	8	21	13	11
41-45	18	0	18	2	0	3	5	23	45	22	13
46-50	21	1	22	2	2	1	5	27	47	20	3
51-55	49	2	51	2	4	3	9	60	78	18	8
56-60	75	4	79	2	6	8	16	95	114	19	13
61-65	114	7	121	3	8	5	16	137	152	15	3
66-70	164	4	168	3	4	15	22	190	201	11	5
71-75	208	12	220	5	10	10	25	245	255	10	8
76-80	246	19	265	2	4	12	18	283	290	7	7
81-85	212	14	226	3	8	5	16	242	249	7	2
86-90	194	11	205	2	5	7	14	219	225	6	2
91-95	85	11	96	1	0	1	2	98	99	1	2
96-100	13	1	14	0	0	1	1	15	15	0	0
SKUPAJ	1.412	86	1.498	28	51	72	151	1.649	1.825	176	107

Preglednica 2.1.2: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Odst. točke	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
5	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %
10	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %
15	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	6 %
20	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	3 %	7 %
25	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	7 %	11 %
30	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	0 %	1 %	9 %	14 %
35	0 %	0 %	0 %	4 %	0 %	0 %	1 %	0 %	2 %	15 %	28 %
40	1 %	0 %	1 %	4 %	0 %	1 %	1 %	1 %	3 %	23 %	38 %
45	2 %	0 %	2 %	11 %	0 %	6 %	5 %	2 %	5 %	35 %	50 %
50	4 %	1 %	4 %	18 %	4 %	7 %	8 %	4 %	8 %	47 %	53 %
55	7 %	3 %	7 %	25 %	12 %	11 %	14 %	8 %	12 %	57 %	61 %
60	12 %	8 %	12 %	32 %	24 %	22 %	25 %	13 %	19 %	68 %	73 %
65	21 %	16 %	20 %	43 %	39 %	29 %	35 %	22 %	27 %	76 %	76 %
70	32 %	21 %	32 %	54 %	47 %	50 %	50 %	33 %	38 %	82 %	80 %
75	47 %	35 %	46 %	71 %	67 %	64 %	66 %	48 %	52 %	88 %	88 %
80	64 %	57 %	64 %	79 %	75 %	81 %	78 %	65 %	68 %	92 %	94 %
85	79 %	73 %	79 %	89 %	90 %	88 %	89 %	80 %	81 %	96 %	96 %
90	93 %	86 %	93 %	96 %	100 %	97 %	98 %	93 %	94 %	99 %	98 %
95	99 %	99 %	99 %	100 %	100 %	99 %	99 %	99 %	99 %	100 %	100 %
100	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.1.1: Relativna kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah

Vir: Državni izpitni center, 2019

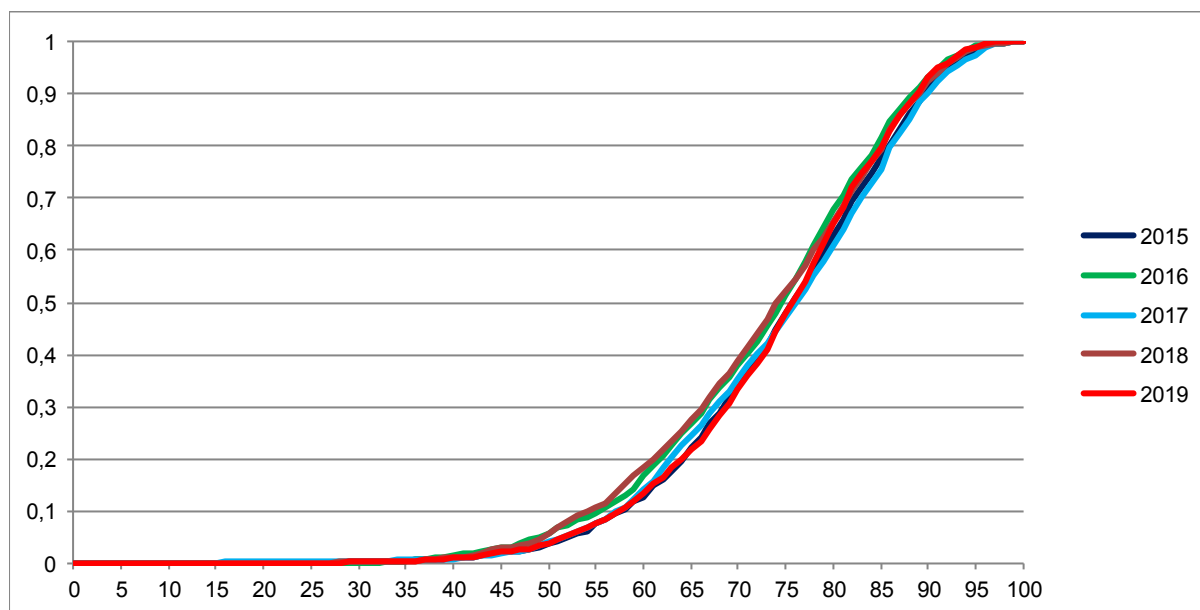
2.2 Meje med ocenami

Preglednica 2.2.1 prikazuje primerjavo mej med ocenami v letih od 2015 do 2019, slika 2.2.1 pa kumulativno frekvenčno porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah za referenčno skupino SM, na kateri se postavljajo meje med ocenami.

Preglednica 2.2.1: Meje med ocenami za zadnjih pet let

Leto	Ocene			
	2	3	4	5
2015	48	61	74	86
2016	47	60	73	85
2017	48	61	74	86
2018	48	61	74	86
2019	49	61	74	86

Slika 2.2.1: Kumulativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po doseženih odstotnih točkah – referenčna skupina SM

Vir: Državni izpitni center, 2019

2.3 Porazdelitev dosežkov po ocenah

Preglednica 2.3.1 prikazuje porazdelitev kandidatov po ocenah pri psihologiji v spomladanskem izpitnem roku SM 2019 (tj. frekvenčna porazdelitev), preglednica 2.3.2 in slika 2.3.1 pa delež kandidatov s posameznimi ocenami (tj. relativna frekvenčna porazdelitev). Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

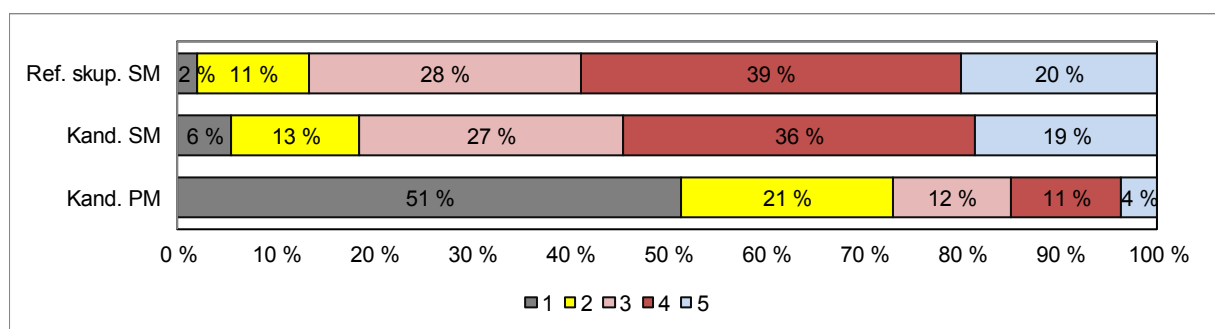
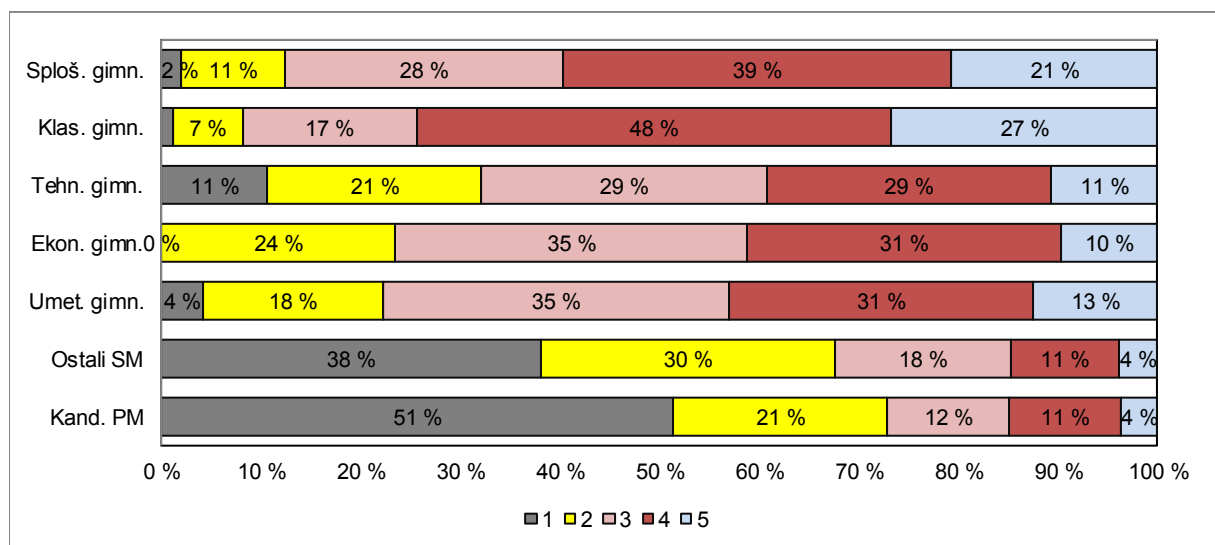
Preglednica 2.3.1: Frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	27	1	28	3	0	3	6	34	101	67	55
2	149	6	155	6	12	13	31	186	238	52	23
3	392	15	407	8	18	25	51	458	489	31	13
4	552	41	593	8	16	22	46	639	658	19	12
5	292	23	315	3	5	9	17	332	339	7	4
Uspešni	1.385	85	1.470	25	51	69	145	1.615	1.724	109	52
Skupaj	1.412	86	1.498	28	51	72	151	1.649	1.825	176	107

Preglednica 2.3.2: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Ocena	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Gimn.	Tehn. gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM
1	2 %	1 %	2 %	11 %	0 %	4 %	4 %	2 %	6 %	38 %	51 %
2	11 %	7 %	10 %	21 %	24 %	18 %	21 %	11 %	13 %	30 %	21 %
3	28 %	17 %	27 %	29 %	35 %	35 %	34 %	28 %	27 %	18 %	12 %
4	39 %	48 %	40 %	29 %	31 %	31 %	30 %	39 %	36 %	11 %	11 %
5	21 %	27 %	21 %	11 %	10 %	13 %	11 %	20 %	19 %	4 %	4 %
Uspešni	98 %	99 %	98 %	89 %	100 %	96 %	96 %	98 %	94 %	62 %	49 %
Skupaj	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %	100 %

Slika 2.3.1: Relativna frekvenčna porazdelitev kandidatov po ocenah

Vir: Državni izpitni center, 2019

3 Splošni podatki o kandidatih pri izpitu splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2019

V preglednici 3.1 so zbrani splošni podatki (tj. statistike) o kandidatih, ki so opravljali izpit splošne mature iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2019.

Preglednica 3.1: Splošni podatki o kandidatih pri izpitu SM iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku 2019

	Sploš. gimn.	Klas. gimn.	Tehn. Gimn.	Ekon. gimn.	Umet. gimn.	Strok. gimn.	Ref. skup. SM	Kand. SM	Ostali SM	Kand. PM	
Število kandidatov	1.412	86	1.498	28	51	72	151	1.649	1.825	176	107
Povprečni splošni uspeh pri SM*	19,27	21,01	19,37	18,30	16,89	18,12	17,73	19,23	19,06	15,21	-
Povprečni uspeh v 4. letniku SŠ	3,81	3,85	3,81	3,57	3,86	3,69	3,73	3,80	3,74	2,91	-
Povprečni uspeh v 3. letniku SŠ	3,78	3,95	3,79	3,64	3,75	3,78	3,74	3,78	3,73	2,97	-
Povprečna ocena pri predmetu SM	3,66	3,92	3,68	3,07	3,27	3,29	3,25	3,64	3,49	2,13	1,94
Povprečna originalna ocena pri predmetu SM**	3,66	3,92	3,67	3,07	3,27	3,28	3,24	3,63	3,48	2,11	1,94
Povprečno število odstotnih točk pri predmetu SM	74,63	78,06	74,82	66,61	69,80	70,24	69,42	74,33	72,26	52,88	48,89
Mediana odstotnega števila točk pri predmetu SM	76	80	76	68,5	71	70	70	76	74	51	45
Standardni odklon odstotnih točk pri predmetu SM	12,14	10,84	12,09	14,73	11,20	12,61	12,57	12,23	14,31	17,56	20,00
Povprečna ocena pri predmetu v 4. letniku SŠ	3,98	3,93	3,98	3,95	3,53	3,48	3,56	3,95	3,88	2,86	4,19
Povprečna ocena pri predmetu v 3. letniku SŠ	4,37	4,62	4,38	4,30	4,18	4,11	4,17	4,37	4,32	3,68	3,64
Korelacija splošnega uspeha pri SM in ocene pri predmetu SM*	0,73	0,62	0,72	-	0,61	0,69	0,66	0,72	0,73	0,72	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 4. letniku SŠ*	0,73	0,72	0,73	-	0,54	0,69	0,56	0,71	0,72	0,65	-
Korelacija splošnega uspeha pri SM in uspeha v 3. letniku SŠ*	0,66	0,62	0,65	-	0,50	0,65	0,57	0,65	0,65	0,62	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 4. letniku SŠ***	0,70	0,64	0,69	-	0,49	0,61	0,60	0,68	0,70	0,69	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in uspeha v 3. letniku SŠ***	0,70	0,64	0,69	-	0,49	0,61	0,60	0,68	0,70	0,69	-
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 4. letniku SŠ***	0,67	0,74	0,67	-	0,58	0,54	0,51	0,66	0,68	0,64	0,27
Korelacija ocene pri predmetu SM in ocene pri predmetu v 3. letniku SŠ***	0,49	0,64	0,50	-	0,46	0,49	0,37	0,49	0,51	0,36	-
Korelacija notranjega in zunanjega dela pri SM	0,42	0,23	0,40	-	0,50	0,27	0,39	0,41	0,45	0,24	0,35
Odstotek neuspešnih s PP	1,91	1,16	1,87	10,71	0,00	4,17	3,97	2,06	5,53	38,07	51,40
Odstotek neuspešnih brez PP	2,41	1,16	2,34	10,71	0,00	5,56	4,64	2,55	6,08	39,20	51,40

*Pri izračunu povprečnega splošnega uspeha pri SM so upoštevani samo uspešni kandidati (10 točk ali več). Enako velja tudi za korelacije s splošnim uspehom pri SM.

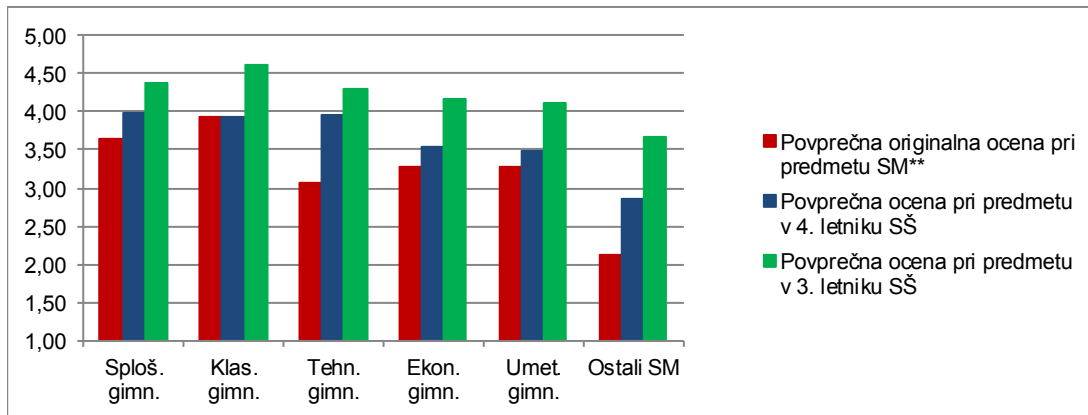
**Originalna ocena je ocena pri predmetu SM, izračunana iz odstotnih točk, brez upoštevanja PP (pogojno pozitivne), ocenjevanja na OR namesto VR ali upoštevanja ocene iz prejšnjega roka.

***Korelacija z oceno pri predmetu SM se računa z originalno oceno pri predmetu SM.

Če je manj kakor 30 popolnih parov podatkov, se korelacija ne izračuna.

Slika 3.1 prikazuje primerjavo povprečne originalne ocene pri izpitu SM iz psihologije in povprečnih ocen iz psihologije v 4. in 3. letniku srednje šole. Podatki so prikazani po podrobnejši strukturi kandidatov.

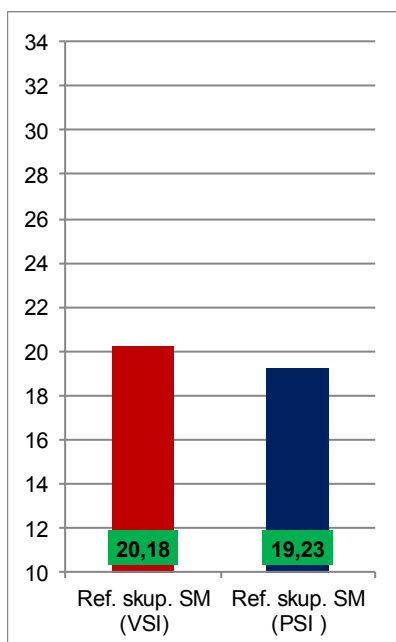
Slika 3.1: Povprečne ocene pri izpitu SM iz psihologije

Vir: Državni izpitni center, 2019

Slika 3.2 prikazuje primerjavo povprečnega splošnega uspeha vseh gimnazijcev, ki so v spomladanskem izpitnem roku 2019 prvič v celoti opravljali splošno maturo (ref. skup. SM – VSI), in gimnazijcev, ki so v tem izpitnem roku prvič v celoti opravljali izpit SM iz psihologije (ref. skup. SM – PSI).

Slika 3.2: Povprečni splošni uspeh pri SM in pri izpitu SM iz psihologije

Vir: Državni izpitni center, 2019

4 Vsebinska analiza dosežkov za referenčno skupino SM

4.1 Vsebinska analiza dosežkov pri zunanjem in notranjem delu izpita

Preglednica 4.1.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri zunanjem in notranjem delu izpita iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2019.

Preglednica 4.1.1: Osnovni statistični podatki

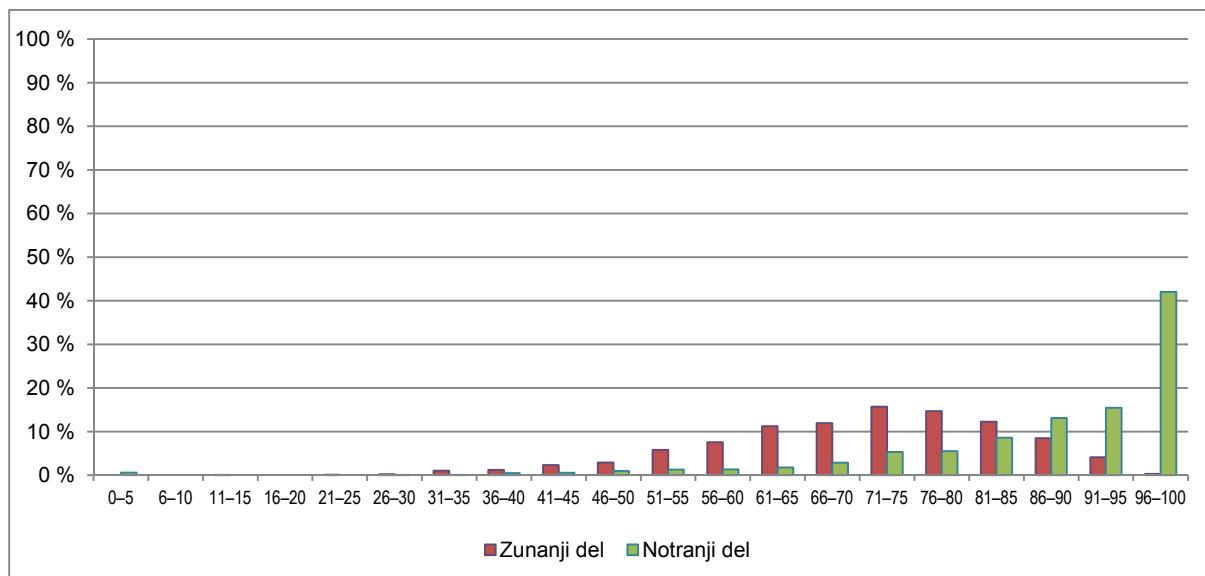
	Zunanji del	Notranji del
Število kandidatov	1.649	1.649
Povprečno število odstotnih točk	56,36	17,97
Standardni odklon odstotnih točk	10,76	2,88
Maksimalno število odstotnih točk	79,00	20,00
Povprečna težavnost	0,70	0,90

Preglednica 4.1.2 in slika 4.1.1 prikazujeta relativno frekvenčno porazdelitev referenčne skupine SM po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2019.

Preglednica 4.1.2: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Odstotki	Zunanji del	Notranji del
0-5	0 %	1 %
6-10	0 %	0 %
11-15	0 %	0 %
16-20	0 %	0 %
21-25	0 %	0 %
26-30	0 %	0 %
31-35	1 %	0 %
36-40	1 %	0 %
41-45	2 %	1 %
46-50	3 %	1 %
51-55	6 %	1 %
56-60	8 %	1 %
61-65	11 %	2 %
66-70	12 %	3 %
71-75	16 %	5 %
76-80	15 %	6 %
81-85	12 %	9 %
86-90	8 %	13 %
91-95	4 %	15 %
96-100	0 %	42 %
SKUPAJ	100 %	100 %

Slika 4.1.1: Relativna frekvenčna porazdelitev po dosežkih pri zunanjem in notranjem delu izpita

Vir: Državni izpitni center, 2019

4.2 Vsebinska analiza dosežkov po posameznih delih izpita

Preglednica 4.2.1 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM pri posameznih delih izpita iz psihologije v spomladanskem izpitnem roku SM 2019.

Preglednica 4.2.1: Osnovni statistični podatki po posameznih delih izpita

	Izpitna pola 1	Izpitna pola 2A	Izpitna pola 2B	Seminarska naloga
Število kandidatov	1.649	1.649	1.649	1.649
Povprečno število odstotnih točk	25,88	10,37	20,11	17,97
Standardni odklon odstotnih točk	5,05	2,02	5,45	2,88
Maksimalno število odstotnih točk	36,00	14,00	30,00	20,00
Povprečna težavnost	0,72	0,74	0,67	0,90

4.3 Vsebinska analiza dosežkov po nalogah in vprašanjih

Izpitna pola 1

Izpitna pola 1 vsebuje štiri strukturirane naloge, kandidati pa izberejo tri. Naloge se nanašajo na različna tematska področja. Ta področja so tokrat bila:

1. naloga: fiziološke (biološke) in psihosocialne potrebe;
2. naloga: eksperiment, odvisna in neodvisna spremenljivka; metoda opazovanja;
3. naloga: spomin, vrste spomina, proces shranjevanja informacij;
4. naloga: samopodoba, področja samopodobe; vpliv različnih vzgojnih stilov na samopodobo.

Statistični podatki (% izbire naloge, povprečno število doseženih točk pri nalogi, indeksi težavnosti, diskriminativnosti in objektivnosti) so v nadaljevanju prikazani ločeno po izpitnih polah in za seminarsko nalogo.

Preglednica 4.3.1: Osnovni statistični podatki za izpitno polo 1

Naloga	N (1.649)	% izbire	Povprečno štev. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Indeks objektivnosti (IO)
1	1.258	76 %	8,55	0,71	0,57	0,72
2	1.245	75,5 %	8,13	0,68	0,56	0,78
3	1.212	73,5 %	9,12	0,76	0,60	0,64
4	1.233	75 %	8,71	0,73	0,57	0,66

Iz statističnih podatkov je razvidno sledeče:

- Kandidati so v 1. izpitni poli precej enakomerno izbirali naloge, odstotki izbire se med seboj ne razlikujejo veliko. Največkrat so izbrali 1. nalogo (v 76 %), ki se vsebinsko nanaša na fiziološke in psihosocialne potrebe. Naloga je bila za kandidate srednje težka (IT = 0,71), njena diskriminativnost/ločljivost dobra, doseženo povprečno število točk pri tej nalogi pa 8,55 (od možnih 12).
- Na drugem mestu glede pogostosti izbora je bila 2. naloga (izbralo jo je 75,5 % kandidatov), ki se vsebinsko nanaša na metode oz. ožje na eksperiment. Glede na ostale naloge izpitne pole 1 je bila tudi ta za kandidate srednje težka (IT = 0,68), dobro diskriminativna, povprečno število doseženih točk pri tej nalogi pa 8,13 (torej nekoliko manj kot pri 1. nalogi).
- Na tretjem mestu glede pogostosti izbire je bila 4. naloga; nanaša se na samopodobo oz. področja samopodobe. Izbralo jo je 75 % kandidatov. Tudi ta naloga je bila za kandidate srednje težka (IT = 0,73) in dobro diskriminativna (ID = 0,57), doseženo povprečno število točk pa 8,71 (od možnih 12).
- Najmanjkrat so kandidati v prvi izpitni poli izbrali 3. nalogo, ki se vsebinsko nanaša na spomin oz. vrste spomina. Po težavnosti je bila glede na ostale naloge v tej izpitni poli najlažja (IT = 0,76), kar lahko razložimo s tem, da so tisti, ki so jo izbrali, temo tudi dobro poznali. Zaradi tega je bilo tudi povprečno število točk pri tej nalogi najvišje (9,12 od možnih 12), diskriminativnost naloge pa dobra (ID je 0,60).
- Ujemanje med ocenjevalci (glede na indeks objektivnosti) je pri nalogah prve izpitne pole zmerno do visoko, najvišje je pri 2. nalogi (IO = 0,78), najmanjše pa pri 3. (IO = 0,64). Ta indeks kaže na zmerno ujemanje, vzrok pa je verjetno manjše ujemanje ocenjevalcev pri ocenjevanju primernosti razlage procesa shranjevanja informacij iz sošolčeve predstavitve, kar je med drugim zahtevala naloga.

Izpitna pola 2 A

Izpitna pola 2 A vsebuje 14 vprašanj izbirnega tipa, kandidati rešujejo vse naloge, pri vsaki pa izbirajo med štirimi možnimi odgovori. Odgovorov na ta vprašanja zunanji ocenjevalci ne vrednotijo. Vsaka naloga je ovrednotena z 1 točko. Vprašanja nalog se nanašajo na vsa vsebinska področja, kot jih opredeljuje predmetni izpitni katalog za psihologijo.

Povprečno število absolutnih točk je 10,37 (lani: 11,7) od 14 možnih. Povprečni indeks težavnosti (če gledamo vseh 14 nalog skupaj) je 0,74 (lani: 0,84), torej je bil ta del izpita za kandidate nekoliko težji kot lansko leto. Indeksi težavnosti posameznih nalog so različni, nekateri zmerni, večinoma visoki, nekateri tudi zelo visoki.

Za kandidate je bila najlažja naloga 13 (IT je 0,97), ki se nanaša na faktorje inteligentnosti po Thurstonu (večina kandidatov je pravilno prepoznala, da gre za merjenje spominskega faktorja). Sledi

naloga 7 (prepoznati je bilo treba pojem frustracije kot posledico oviranosti v motivacijski situaciji in večina kandidatov je pravilno prepoznala odgovor); indeks težavnosti pri tej nalogi znaša 0,96, indeks diskriminativnosti pa 0,19.

Nižja indeksa težavnosti sta izračunana pri dveh vprašanjih, torej sta bili za kandidate težji. Gre za vprašanje 1, kjer naj bi kandidati prepoznali ustreznost navedenih trditev v zvezi s smermi v psihologiji (IT je 0,46; torej zmerno težko za kandidate), in za vprašanje 8, pri katerem naj bi kandidati prepoznali družabnost kot lastnost temperamenta; IT pri tej nalogi je 0,36, torej nizek; naloga se nanaša na znanje, napake v odgovorih so posledica neznanja.

V veliki meri ta tip nalog omogoča kandidatom prepoznati pravilni odgovor, tistim brez znanja pa tudi možnost ugibanja. Dokaj nizki indeksi diskriminativnosti nakazujejo, da te naloge slabo diferencirajo kandidate glede na uspešnost pri celotnem izpitu.

Preglednica 4.3.2 prikazuje osnovne statistične podatke za referenčno skupino SM za izpitno polo 2 A.

Preglednica 4.3.2: Osnovni statistični podatki za izpitno polo 2 A

Naloga	IT	ID
1	0,46	0,23
2	0,80	0,18
3	0,75	0,13
4	0,58	0,32
5	0,81	0,18
6	0,65	0,28
7	0,96	0,19
8	0,36	0,25
9	0,81	0,20
10	0,92	0,09
11	0,67	0,38
12	0,69	0,20
13	0,97	0,10
14	0,95	0,13

Izpitna pola 2 B

Izpitna pola 2 B vsebuje štiri naloge esejskega tipa, od katerih kandidati izberejo dve. Največje možno število točk, ki je pridobljeno iz odgovorov na posamezne dele strukturiranega eseja, je 14, kandidat pa lahko pridobi še dodatno točko za notranjo zgradbo eseja (skupaj torej 15 možnih točk).

Izpitna pola 2 B vključuje strukturirane eseje, ki se nanašajo na različna tematska področja. Ta področja so tokrat bila:

1. naloga: enostavne oblike učenja, s poudarkom na klasičnem in instrumentalnem pogojevanju;
2. naloga: načela zaznavne organizacije;
3. naloga: struktura duševnosti po Freudu, dinamični odnosi med deli strukture;
4. naloga: stališča, komponente stališč.

Preglednici 4.3.3 in 4.3.4 prikazujeta osnovne statistične podatke za posamezne naloge in statistične podatke za posamezne postavke na treh ravneh zahtevnosti znanja.

Preglednica 4.3.3: Osnovni statistični podatki za izpitno polo 2 B

Naloga	N (1.649)	% izbire	Povprečno štev. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Indeks objektivnosti (IO)
1	1.424	86 %	9,98	0,67	0,60	0,59
2	808	49 %	10,63	0,71	0,61	0,68
3	541	33 %	9,87	0,66	0,64	0,77
4	521	32 %	9,63	0,64	0,70	0,77

Iz statističnih podatkov je razvidno sledeče:

- Največ kandidatov (86 %) je izbralo 1. nalogo (enostavne oblike učenja); po pogostosti izbire je sledila 2. naloga (načela zaznavne organizacije), ki jo je izbralo 49 % kandidatov; na tretjem mestu po pogostosti izbora je bila 3. naloga (deli strukture duševnosti po Freudu), izbralo jo je 33 % kandidatov; najmanj pogosto pa so izbirali 4. nalogo (stališča, komponente stališč), ki jo je izbralo 32 % kandidatov.
- Težavnost nalog je ustrezna, zmerna, najtežja je bila za kandidate 4. esejska naloga (stališča, komponente stališč).
- Naloge dobro razlikujejo kandidate glede uspešnosti/neuspešnosti na celotnem testu, indeksi diskriminativnosti se gibljejo med 0,60 in 0,70.
- Povprečno število doseženih točk pri nalogah esejskega tipa se giblje med 9,63 točke (4. naloga) in 10,63 točke (32. naloga) od možnih 15 pri posamezni nalogi.
- Iz preglednice 4.3.4 je razvidno, da je v okviru vsake konkretne naloge znotraj posameznih postavk oz. na različnih ravneh zahtevnosti (znanje, razumevanje/uporaba, sinteza/vrednotenje) težavnost optimalna, IT se na vseh postavkah giblje med 0,57 in 0,82.
- V povprečju je bila za kandidate najlažja postavka znanje pri 2. nalogi (IT 0,82 kaže, da so kandidati večinoma z lahkoto znali navesti in opisati tri načela zaznavne organizacije). Druga najlažja postavka pa je bila razumevanje pri 1. nalogi (IT 0,80 kaže, da je bilo za kandidate razmeroma lahko ponazoriti dva primera naučenega vedenja predšolskega otroka in razložiti, kako se je takšno vedenje oblikovalo).
- Indeksi diskriminativnosti znotraj posameznih postavk se gibljejo nad 0,45, kar kaže na zelo dobro diskriminativnost.
- Objektivnost ocenjevanja je v večini zmerna, najvišja je na ravni ocenjevanja znanja. Glede na to, da gre za ocenjevanje nalog esejskega tipa, je takšna objektivnost pričakovana. Nekoliko nižja, a še vedno sprejemljiva, je objektivnost pri vseh postavkah pri 1. esejski nalogi ter pri vseh nalogah na ravni razumevanja/uporabe ter sinteze/vrednotenja. Pri teh postavkah je ujemanje med ocenjevalci slabše kot na ravni ocenjevanja znanja, kar ima večkrat za posledico pojavljanje kontrolnega ocenjevanja izpitne pole 2 B.

Preglednica 4.3.4: Osnovni statistični podatki za posamezne postavke na različnih ravneh zahtevnosti pri nalogah izpitne pole 2 B

Postavka	Povprečno šte. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Indeks objektivnosti (IO)
1. znanje	2,90	0,73	0,52	0,57
1. razumevanje	3,99	0,80	0,45	0,48
1. sinteza	2,87	0,57	0,49	0,50
2. znanje	3,26	0,82	0,47	0,74
2. razumevanje	3,76	0,75	0,52	0,50
2. sinteza	3,30	0,66	0,57	0,62
3. znanje	3,16	0,79	0,58	0,70
3. razumevanje	3,16	0,63	0,65	0,64
3. sinteza	3,28	0,66	0,58	0,69
4. znanje	2,66	0,67	0,62	0,75
4. razumevanje	3,11	0,62	0,62	0,56
4. sinteza	3,58	0,72	0,56	0,69

Seminarska naloga

Iz preglednice 4.3.5 je razvidno, da dosegajo kandidati pri seminarski nalogi v povprečju visoko število točk (17,97 od možnih 20), diskriminativnost je dobra (ID je 0,41), povezanost (korelacija) med oceno seminarske naloge in zunanjim delom mature pa je nizka oz. meji na zmerno.

Preglednica 4.3.5: Osnovni statistični podatki za seminarsko nalogo

Seminarska naloga	N (1.649)	% izbire	Povprečno šte. točk	Indeks težavnosti (IT)	Indeks diskriminativnosti (ID)	Korelacija med notranjo in zunanjo oceno
	1.649	100%	17,97	0,90	0,41	0,4109

4.4 Najpogostejši nepravilni odgovori kandidatov

Strukturirane naloge

1. strukturirana naloga (fiziološke/biološke in psihosocialne potrebe)

- 1.1. Kandidati pogosto niso navedli dveh ustreznih značilnosti predvsem za psihosocialne potrebe; lažje so našli dve ustrezni značilnosti fizioloških potreb.
- 1.2. Kandidati so imeli težave pri ponazarjanju primera predvsem še ene psihosocialne potrebe.
- 1.3. Težave so bile predvsem pri pojasnjevanju, kako lahko z različnimi dejavnostmi zadovoljimo več različnih potreb hkrati; večkrat so dejavnosti samo navajali, niso pa jih pojasnili.

2. strukturirana naloga (eksperiment, odvisna in neodvisna spremenljivka; metoda opazovanja)

- 2.1. Kandidati so pogosto pomanjkljivo opredeljevali pojem eksperiment.
- 2.2. Nekateri kandidati so zamenjali pojma neodvisna in odvisna spremenljivka; nekaj težav so imeli z izbiro primerov treh eksperimentalnih skupin, lažje so navajali primer za kontrolno skupino.
- 2.3. Večje težave so imeli pri presoji in utemeljevanju neprimernosti uporabe metode opazovanja v konkretnem primeru (pri ugotavljanju vpliva količine zaužite čokolade na uspešnost reševanja nalog na testu sposobnosti).

3. strukturirana naloga (spomin, vrste spomina, proces shranjevanja informacij)

- 3.1. Nekoliko težav je bilo pri opredeljevanju procesov pomnjenja in pozabljanja; tri vrste spomina so večinoma ustrezno poimenovali.
- 3.2. Kandidati so imeli večje težave pri ponazarjanju poteka shranjevanja informacij skozi vse tri vrste spomina v konkretnem primeru, navadno so zajeli samo dve vrsti spomina; lažje pa so prikazovali obnavljanje informacij pri Mateju.
- 3.3. Poleg psiholoških dejavnikov, ki lahko vplivajo na boljšo zapomnitev snovi, so kandidati navajali še nekatere druge dejavnike, ki ne sodijo med psihološke.

4. strukturirana naloga (samopodoba, področja samopodobe; vpliv različnih vzgojnih stilov na samopodobo)

- 4.1. Nekateri kandidati so navajali napačna (izmišljena) področja samopodobe.
- 4.2. Kandidati so imeli največ težav pri ponazarjanju primerov samopodobe, največkrat pri čustveni samopodobi; predstavljali so jo npr. v smislu čustvene zrelosti oz. nezrelosti, ne kot mnenje osebe o doživljanju svojega čustvovanja, lastnega pogleda na svojo čustveno zrelost oz. nezrelost.
- 4.3. Kandidati pogosto niso presojali vpliva različnih vzgojnih stilov na samopodobo, ampak so predstavljali same vzgojne stile, njihove značilnosti.

Strukturirani eseji

1. strukturirani esej (enostavne oblike učenja, s poudarkom na klasičnem in instrumentalnem pogojevanju)

Na ravni znanja so kandidati težko našli po dve značilnosti klasičnega in instrumentalnega pogojevanja, kar kaže na pomanjkljivo znanje. Na ravni razumevanja in uporabe so pogosto ustrezno ponazorili primere naučenega vedenja predšolskega otroka, težave pa so imeli pri razlaganju, kako se je takšno vedenje oblikovalo. Težave so imeli tudi na ravni sinteze/vrednotenja pri presojanju razlogov, ki vodijo v učenje neustreznega vedenja, ko gre za enostavne oblike učenja. Večinoma so z lahkoto našli razlog v povezavi z modelnim učenjem, torej da se model neustrezno vede in učenec to vedenje posnema, manj pogosto pa so navajali še druge ustrezne razloge.

2. strukturirani esej (načela zaznavne organizacije)

Kandidati so imeli nekaj težav na ravni razumevanja in uporabe s ponazarjanjem primerov, kako bi lahko vrtnar načela zaznavne organizacije uporabil pri zasaditvi rastlin; primeri so bili velikokrat neustrezni.

3. strukturirani esej (struktura duševnosti po Freudu, dinamični odnosi med deli strukture)

Težave so se pojavljale predvsem na ravni razumevanja in uporabe; kandidati so pomanjkljivo razlagali dinamične odnose med deli strukture duševnosti, prav tako so imeli težave pri ponazarjanju obnašanja dijaka z vidika delovanja posameznih delov strukture duševnosti, ko med poukom opazuje sošolko, v katero je zaljubljen. Na ravni sinteze in vrednotenja pa so imeli težave predvsem pri presoji in pojasnjevanju prevladovanja superega v obnašanju posameznika.

4. strukturirani esej (stališča, komponente stališč)

Kandidati so pogosto pomanjkljivo opredeljevali stališča. Na ravni razumevanja in uporabe so imeli težave s ponazarjanjem pozitivnega in negativnega stališča do nudenja pomoči, velikokrat so predstavljali primere v smislu stališča do osebe, ki bi bila potrebna pomoči, ne do samega nudenja pomoči. Na ravni sinteze in vrednotenja pa so se pojavljale težave predvsem pri napačni izbiri dejavnikov, navajali so nekatere druge dejavnike, ne dejavnikov socializacije.

4.5 Mnenje zunanjih ocenjevalcev o nalogah in vprašanjih v izpitnih polah

Ocenjevalci so prek vprašalnikov posredovali mnenje o nalogah in vprašanjih. Večina je ocenila kakovost strokovne in vsebinske ustreznosti ter tehnične izvedbe vprašanj prve in druge izpitne pole kot zelo dobro. Prav tako so ocenjevalci visoko ocenili ustreznost sestave navodil za ocenjevanje za obe izpitni poli. Konkretna pozitivna pripomba je npr. bila, da so bila vprašanja v obeh izpitnih polah zelo jasna, *Navodila za ocenjevanje* pa natančna in pregledna.

Nihče od ocenjevalcev, ki so izpolnili vprašalnik, ni imel pripomb na težavnost nalog, nihče ni nobene naloge ocenil kot pretežke in nobene kot prelahke. Samo en ocenjevalec je pripomnil, da je bila tretja esejska naloga (struktura duševnosti po Freudu) za kandidate zahtevna, ker je to pač zahtevna tematika, vendar je bila naloga po mnenju ocenjevalca ustrezno sestavljena.

Pripomba na navodila za ocenjevanje je bila v smislu ocenjevanja kakovosti odgovora. Ocenjevalka je zapisala, da je lažje oceniti odgovor, kadar se imaš možnost odločiti med točkami v odvisnosti od kakovosti odgovora.

Sicer pa so ocenjevalci navajali, katere napačne rešitve so se v nalogah najpogosteje ponavljale. Tako so pri izpitni poli 1 in pri izpitni poli 2 večinoma izpostavili, da kandidati slabo opredeljujejo pojme (npr. slabo ali pomanjkljivo opredelijo potrebe, pomnjenje, samopodobo, dele strukture duševnosti po Freudu, stališča in še kaj); težave jim na splošno predstavlja opredeljevanje (definiranje) pojmov pri vseh vsebinah, torej izkazujejo šibkost na ravni znanja. Bolje pa se kandidati znajdejo pri ponazoritvi primerov (raven razumevanja in uporabe). Na tej ravni so imeli v preteklosti več težav. Na ravni sinteze in vrednotenja pa se velikokrat pokaže, da ustrezno presojuje, vendar presoje slabo pojasnjujejo oz. utemeljujejo ali pa jih sploh ne pojasnijo.

Zunanji ocenjevalci so na 5-stopenjski ocenjevalni lestvici ocenili sestavo izpitnih pol ter navodil za ocenjevanje. Ocene so visoke, razvidne so iz preglednice 4.5.1.

Preglednica 4.5.1: Prikaz ocen ocenjevalcev glede sestave izpitnih pol in navodil za ocenjevanje

Kriterij	Povprečna ocena
Sestava, strokovna in vsebinska ustreznost, tehnična izvedba izpitne pole 1	4,64
Sestava, strokovna in vsebinska ustreznost, tehnična izvedba izpitne pole 2	4,55
Sestava navodil za ocenjevanje izpitne pole 1	4,64
Sestava navodil za ocenjevanje izpitne pole 2	4,55

5 Zunanje ocenjevanje in ugovori

5.1 Zunanje ocenjevanje

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature je pisni izpit iz izbirnega predmeta psihologija potekal v četrtek, 30. maja 2019. Med pisanjem izpita ni bilo posebnosti.

Število vseh kandidatov, ki so opravljali pisni izpit iz predmeta psihologija, je bilo 1.825 (vsi kandidati splošne mature brez kandidatov poklicne mature). Kandidatov referenčne skupine, ki jo predstavljajo redni dijaki, ki prvič v celoti opravljajo splošno maturo (brez kandidatov z maturitetnim tečajem, 21-letnikov, odraslih in kandidatov poklicne mature), pa je bilo 1.649.

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature 2019 smo pri psihologiji prvič izvedli elektronsko ocenjevanje. Člani DPK SM za psihologijo smo se doma pripravljali na moderacijo od nedelje, 2. junija, ko so nam bile prek spletnega programa v elektronski obliki dostopne vzorčne izpitne pole. Vsak od članov DPK SM za psihologijo je sam pregledoval izdelke kandidatov in pripravjal predloge izpitnih pol za standardizacijo. Skupno srečanje članov komisije smo imeli 4. in 5. junija, takrat smo dokončno določili naloge za standardizacijo in izvedli moderacijo navodil za ocenjevanje izpitnega gradiva. Z ocenjevalci smo se sestali 6. junija popoldan, ocenjevanje se je pričelo 6. junija zvečer.

Pri ocenjevanju je sodelovalo 36 zunanjih ocenjevalcev, skupaj s petimi člani DPK SM. V spomladanskem izpitnem roku je vsak ocenjevalec ocenil približno 55 kompletov izpitnih pol (IP 1 in IP 2B) v prvem ocenjevanju in prav toliko v drugem. Vsako izpitno polo sta torej neodvisno ocenila dva ocenjevalca.

Med 21. in 26. junijem 2019 smo izvedli še kontrolno ocenjevanje tistih izpitnih pol, kjer je bilo razhajanje dveh ocenjevalcev za več kakor 20 % ocene celotne izpitne pole.

Izpitnih pol (IP 1 in IP 2B) za kontrolno ocenjevanje (20 % razlika) je bilo 251 (lani: 315), torej manj kot lani, kljub temu da je maturitetni izpit iz psihologije letos opravljalo več kandidatov. Vzrok je verjetno večja sprotna kontrola pri elektronskem ocenjevanju (standardizacijske in kontrolne pole). Prav tako smo kontrolno ocenili 33 izpitnih pol tistih kandidatov, ki so po določitvi mej dosegli 1 oz. 2 odstotni točki pod mejo za zadostno oceno.

V zvezi z izpeljavo izpita splošne mature iz psihologije in izvedbo ocenjevanja izpitnih pol v letu 2019 ugotavljamo sledeče:

- v zvezi s tiskom izpitnih pol ni bilo nepravilnosti;
- v zvezi s tiskom *Navodil za ocenjevanje* ni bilo opaziti nepravilnosti;
- oblika točkovnika je bila ustrezna in pregledna za ocenjevalce;
- med potekom izpita splošne mature iz psihologije na posameznih šolah ni bilo zabeleženih posebnosti;
- delo zunanjih ocenjevalcev je bilo korektno izvedeno.

Elektronsko ocenjevanje se je izkazalo za zelo pozitivno, za ocenjevalce prijetnejše in preglednejše kot klasično ocenjevanje. O tem so ocenjevalci poročali že sproti, mnogi pa so pohvalo zapisali tudi kot pripombo v vprašalnik, da je mnogo stvari sedaj lažje izvedljivih in da so s takim načinom ocenjevanja lažje sproti preverjali svoje delo.

5.2 Ugovori na oceno in način izračuna izpitne ocene

Za vpogled v izpitne pole pri psihologiji je po razglasitvi rezultatov spomladanskega roka splošne mature 2019 zaprosilo 119 kandidatov. Skupno število ugovorov je bilo 67, vsi na oceno (noben na izračun ocene). Izvedenske preglede je opravilo šest izvedencev.

Preglednica 5.2.1: Statistični prikaz podatkov o vpogledih in ugovorih

Število zahtev za vpogled	Štev. ugovorov na oceno	Štev. ugovorov na izračun ocene	Sprememba vsote točk	Povprečna sprememba % točk	Povprečna sprememba točk. ocene	Sprememba ocene
119	67	0	35	2,21	1,00	20

Po opravljenih izvedenskih pregledih izpitnih nalog se je letos pri 35 kandidatih spremenila vsota števila točk, ocena pa se je nato spremenila pri 20 kandidatih. Do spremembe ocene je prišlo pri tistih kandidatih, ki jih je od višje ocene ločilo majhno število točk.

Letos je bilo število zahtev za vpogled nekoliko višje kot v prejšnjem letu (lani sta bili 102 zahtevi za vpogled, letos 119), vendar je bilo letos tudi večje število kandidatov, ki so opravljali izpit splošne mature iz psihologije (lani: 1.669, letos: 1.932). Ugovore je letos podalo 67 kandidatov (lani: 58). Število sprememb ocen pa je letos 20 (lani: 13).

6 Povzetek

6.1 Ocena uspeha kandidatov

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature je izpit iz predmeta psihologija opravljalo 1.932 vseh kandidatov (kandidati SM in kandidati PM), kar je najvišje število kandidatov v zadnjih štirih letih. Kandidatov, ki so prvič v celoti opravljali splošno maturo iz psihologije (t. i. referenčna skupina SM), je bilo 1.649 (lani: 1.508). Povprečni uspeh kandidatov je bil nekoliko višji kot lanski. Letos so kandidati referenčne skupine v povprečju dosegli 74,33 točke (lani: 73,02). Povprečna ocena pri predmetu je bila 3,64 (lani: 3,54). Kriterij za pozitivno oceno je bil za eno točko višji kot lani (49 točk). V primerjavi z lanskim letom je bil letos približno enak odstotek neuspešnih kandidatov referenčne skupine SM (2,06 %, lani 2,05%). Povprečno število odstotnih točk pri zunanem delu izpita je bilo letos nekoliko višje kot lani (letos: 56,36, lani: 55,00), najvišje število doseženih odstotnih točk pri zunanem delu izpita pa je bilo primerljivo lanskemu (79,00 točk, lani: 79,50).

Povprečna težavnost zunanjega dela izpita je bila zmerna in podobna lanski (IT letos 0,70, lani 0,69). Kandidati so bili nekoliko boljši pri izpitni poli 1 (strukturirane naloge), povprečni rezultat je bil 25,88 (lani: 24,31 točke) od možnih 36 točk. Pri izpitni poli 2A (naloge izbirnega tipa) je bil povprečni rezultat letos 10,37 (lani: 11,78 točke) od možnih 14 točk. Pri izpitni poli 2B (strukturirani eseji) pa je bil povprečni rezultat nekoliko višji kot lani (20,11 točke, lani: 18,90) od možnih 30 točk.

Določanje mej med ocenami je potekalo na podlagi statistične analize razporeditve po doseženih točkah in na podlagi vsebinske analize odgovorov kandidatov, zlasti pri mejnih točkah. Letos je bila za eno odstotno točko višja meja za oceno 2, ostale meje med ocenami so ostale enake lanskim.

Povprečno število odstotnih točk pri notranjem delu izpita je podobno kot lani (17,97, lani: 18,01 točke) od možnih 20 točk; izračunani indeks težavnosti pa obakrat znaša 0,90. Notranji del izpita se nanaša na izdelovanje empirične seminarske naloge. Razlika v doseženih povprečnih vrednostih točk med zunanjim in notranjim delom izpita nastane, ker kandidati vložijo v delo s seminarsko nalogo več truda kot v učenje za zunanji del, saj izberejo temo seminarske naloge v skladu s svojimi interesi, za izdelavo naloge imajo med šolskim letom na razpolago dovolj časa, nudena jim je tudi mentorjeva pomoč.

6.2 Ocena kakovosti izpitnih pol

V izpitnih polah smo pri sestavi nalog upoštevali enakovredno zastopanost taksonomskih stopenj pri strukturiranih nalogah, nekoliko višji delež nalog na ravni znanja pri nalogah izbirnega tipa ter višji delež ravni razumevanja in uporabe ter sinteze in vrednotenja pri strukturiranih esejih. Ocenjevalci so ocenili kakovost strokovne in vsebinske ustreznosti ter tehnične izvedbe vprašanj prve in druge izpitne pole kot zelo dobro (povprečja na vseh kriterijih nad 4,5). Prav tako so ocenjevalci visoko ocenili ustreznost sestave *Navodil za ocenjevanje* za obe izpitni poli. Ocenjevalci so navedli, katere napačne rešitve so se v nalogah najpogosteje ponavljale. Tako so pri izpitni poli 1 in pri izpitni poli 2 večinoma izpostavili, da kandidati slabo opredeljujejo pojme (npr. slabo ali pomanjkljivo opredelijo potrebe, pomnjenje, samopodobo, dele strukture duševnosti po Freudu, stališča). Medtem ko kandidatom večje težave predstavlja opredeljevanje pojmov pri vseh vsebinah (raven znanja), pa se bolje znajdejo pri ponazoritvi primerov (raven razumevanja in uporabe). Na ravni sinteze in vrednotenja se pogosto pokaže, da kandidati navajajo ustrezne presoje, vendar jih potem slabo pojasnjujejo oz. utemeljujejo.

6.3 Druge ugotovitve

V spomladanskem izpitnem roku splošne mature 2019 smo pri psihologiji prvič izvedli elektronsko ocenjevanje. Takšen način ocenjevanja se je izkazal kot pozitiven, za ocenjevalce prijetnejši in preglednejši kot klasično ocenjevanje. Ocenjevanje je potekalo brez posebnosti, delo zunanjih ocenjevalcev ocenjujemo kot korektno izvedeno. Število kontrolnih ocenjevanj je bilo nižje kot lani (251, lani: 315), kljub večjemu številu kandidatov v letošnjem letu, kar pripisujemo večjemu sprotnemu nadzoru pri elektronskem ocenjevanju. Kontrolno smo ocenili tudi izpitne pole tistih kandidatov, ki so po določitvi mej med ocenami dosegli 1 oz. 2 točki pod mejo za pozitivno oceno; teh izpitnih pol je bilo 33 (lani: 43). Za vpogled v izpitne pole po razglasitvi rezultatov spomladanskega izpitnega roka splošne mature je pri psihologiji zaprosilo 119 kandidatov (lani: 102). Število ugovorov na ocene je bilo letos 67 (lani: 58). Po opravljenih izvedenskih pregledih izpitnih nalog se je letos pri 35 kandidatih spremenila vsota števila točk, ocena se je spremenila pri 20 kandidatih. Do spremembe ocene je prišlo pri tistih kandidatih, ki jih je od višje ocene ločilo majhno število točk.